

Norsk professor avslöjade forskningsfusk

Fusket bakom studien om risken att få muncancer var uppenbart och borde ha upptäckts för länge sedan.

Det säger professorn i epidemiologi, Lars Vatten, vid NTNU i Trondheim, som här omveckan avslöjade en av de största forskningskandaler-na någonsin. Artikeln som publicerades i The Lancet i oktober förra året bygger på påhittade resultat och låtsaspatienter. Den norske cancerforskaren, verksam vid Radi-umhospitalet i Oslo, erkände bluffen sedan Lars Vatten konfronterat honom med sina upptäckter.

– Jag såg på en gång att något var lurtt och ringde både till den aktuella cancerforskaren och hans chef, säger Lars Vatten. Under ett möte som varade i två timmar kunde han inte svara förnuftigt på

våra frågor. Till slut berättade han sanningen, säger Lars Vatten till Läkartidningen.

Bland dem som först anade oråd var den norska statsministerns syster, läkaren Camilla Stoltenberg, med ett överordnande ansvar för den norska databasen CONOR. Hon reagerade på cancerforskarens uppgifter om patientrapporter från databasen under år när den inte ens existerade. Camilla Stoltenberg vidarebefordrade sina misstan- kar till styrelsen i CONOR, däribland Lars Vatten som direkt satte igång att undersöka saken.

Det visade sig att merparten av de personer som ingick i studien var uppdiiktade och dessutom födda på samma dag. CONOR har överhuvud- taget inte lämnat ut några data till forskaren.

Chefredaktören för The Lancet, Richard Horton är be- drövd och säger till Svenska Dagbladet att det är den stör- sta svindel från en forskare som världen någonsin har sett. Artikeln hävdar att ris- ken att få muncancer minskar för dem som tar NSAID-pre- parat. Som en följd av studien gick amerikanska hälsomy- nigheter ut med en varning mot vissa vanliga, smärtstil- lande preparat.

De norska myndigheterna har utsett en granskningskom- mission under ledning av An- ders Ekbom på institutionen för medicinsk epidemiologi vid Karolinska institutet i Stockholm. Kommissionen ska bland annat intervjua de 13 medförfattarna, däribland några av världens främsta cancerforskare.

– Vi ska också granska fors-

karens tidigare arbeten. Vår rapport ska vara klar i april, säger Anders Ekbom, ledamot i Sveriges läkarförbunds cen- tralstyrelse.

Flera av forskarens arbeten har resulterat i artiklar i in- ternationellt ansedda medi- cintidskrifter. Efter att en ar- tikel publicerats i The New England Journal of Medicine lovade National Cancer Insti- tute i USA att stödja hans forskning med 10 miljoner dollar. En del av summan har redan betalats ut.

Den norska hälsoministern Sylvia Brustad talar i norska medier om att införa en lag, möjligen med fängelse som påföljd, för att förhindra framtida fusk med medicinsk forskning.

Amelie Cardell

amelie.cardell@lakartidningen.se